

Svetový rok boja proti bolesti 2008 – 2009: Nádorová bolesť

Z pozície úradujúcej prezidentky Slovenskej spoločnosti pre štúdium a liečbu bolesti (SSŠLB), riadneho člena Mezinárodnej asociácie pre štúdium a liečbu bolesti (International Association for the Study of Pain, IASP) si Vás dovoľujem informovať, že IASP vyhlásila prostredníctvom svojho prezidenta G. F. Gebharta súčasný rok (1.10.2008 – 1.10.2009) za Svetový rok boja proti nádorovej bolesti. Počas tohto roku sa budú nielen organizovať programy a podujatia venované problematike nádorovej bolesti a jej liečby, ale špeciálne úsilie bude venované tomu, aby sme podporili: adekvátnu diagnostiku a liečbu nádorovej bolesti vzdelanými špecialistami – algeziológmi; sprístupnenie najvhodnejších liečebných postupov liečby nádorovej bolesti pre najširšiu populáciu postihnutých a ich lekárov; zintenzívnenie výskumu patofyziológie nádorovej bolesti, iniciovanie vývoja nových liečebných postupov na odstránenie bolesti a utrpenia u pacientov s nádorovou bolesťou.

Štatistické údaje hovoria, že u viac ako 10 miliónov ľudí na svete sa každoročne diagnostikuje nádorové ochorenie, pritom približne 6,6 miliónov ľudí na svete každý rok na rakovinu umrie. Bolesť je s rakovinou spojená a veľmi sa jej týka. Hoci nemusí vždy onkologické ochorenie sprevádzať, je extrémne častá. Približne jedna tretina dospelých, ktorí sú v aktívnej liečbe, a dve tretiny tých, u ktorých je ochorenie v pokročilom štádiu, majú bolesť. U detí s nádormi máme podobné skúsenosti. Bolesť je prítomná v každej etape ich ochorenia. Mnohí pacienti s nádormi navštívia lekára, pretože majú bolesť, ktorá môže byť prvým symptómom ich ochorenia. Vyšetrenia používané na diagnostiku ochorenia, vrátane biopsií či iných testov, sú často bolestivé. Liečba nádorov je tiež spojená s akútnou či chronickou bolesťou. Konečne, pokročilé štádiá nádorových ochorení môžu viesť k bolesti.

Hoci bolesť je najobávanejším symptómom u pacientov s rakovinou v každom štádiu ochorenia, vo väčšine prípadov ju možno adekvátne odstrániť. Všeobecne, prevalencia bolesti v čase diagnózy ochorenia a vo včasnom štádiu je približne 50 %, zvyšuje sa na 75 % v pokročilých štádiách. Posledná metaanalýza uvádza 33-percentnú prevalenciu bolesti u prežívajúcich. Nádory môžu infiltrovať aj ďalšie tkanivá, čo vedie k bolesti. Hoci sú poznatky rozporuplné, existuje štatistika prevalencie bolesti vo vzťahu k jednotlivým tumorom: hlava a krk (67 – 91 %), prostata (56 – 94 %), močovod (30 – 90 %), močovo-pohlavný systém (58 – 90 %), prsník (40 – 89 %), pankreas (72 – 85 %). Liečba nádorov môže byť takisto bolestivá: periférna postchemoterapeutická neuropatia z liekov, ako je vinkristín, platina, taxány, bortezomib a iné chemoterapeutiká; postradiačné poškodenie, vrátane brachiálnej plexopatie, postradiačný pelvic pain syndróm, pooperačné bolesti po mastektómii, amputácii a thorakotómii. Ľudia s rakovinou môžu mať rovnako bolesti, ktoré vôbec nesúvisia so základným ochorením. Následky neliečenej nádorovej bolesti sú devastujúce a zahŕňujú funkčné poškodenie, imobilitu, sociálnu izoláciu, emočné a duševné strádanie.

Napriek tomu, že zdravotníctvo i vlády venujú veľkú pozornosť bolesti a utrpeniu u dlho prežívajúcich ľudí s rakovinou, je ešte potrebné urobiť oveľa viac. IASP preto vyzýva všetkých zainteresovaných, aby sa pripojili a pomohli riešiť tento naozaj životne dôležitý problém. Je to kardinálna otázka nielen pre chorých s rakovinou, ich príbuzných, priateľov, zdravotníkov, ale aj kohokoľvek z nás či vás. Každý deň sa totiž hocikto z nás môže ocitnúť na postihnutej strane. Môžete kontaktovať Slovenskú spoločnosť pre štúdium a liečbu bolesti, navštíviť jej webovú stránku www.pain.sk a získať tak viac informácií o možných aktivitách a spôsoboch, ako sa zúčastniť na tomto hnutí. Pri praktických problémoch s liečbou bolesti u pacientov s rakovinou je takisto rozumné obrátiť sa o pomoc na ambulancie pre liečbu chronickej bolesti. Ak doteraz s nimi nespôlpracujete, informácie a kontakty nájdete tiež na stránke www.pain.sk.

MUDr. Marta Kulichová, CSc.

prezidentka Slovenskej spoločnosti pre štúdium a liečbu bolesti
členka redakčnej rady odborného časopisu Paliatívna medicína a liečba bolesti
kulichova@mfk.sk

Via Practica

Ročník 6, 2009, číslo 2 (vychádza 11-krát ročne)

Vychádza v spolupráci s:

• Slovenská asociácia aterosklerózy

Predsaeda redakčnej rady:

MUDr. Ľuboš Drgoňa, CSc.

Redakčná rada:

MUDr. Viliam Dobiáš, CSc.
MUDr. Ľubomíra Fábryová, PhD.
MUDr. Stanislav Fabuš
doc. MUDr. Štefan Farský, CSc., FESC
MUDr. Rudolf Hrčka, CSc.
prof. MUDr. Vasil Hricák, PhD., MFSC
MUDr. Jozef Jakuš
MUDr. Eva Jurgová, PhD.
JUDr. MUDr. Peter Kováč, PhD.
MUDr. Peter Lipták
MUDr. Eva Máderová, CSc.
MUDr. Eva Mikušková
MUDr. Tibor Molčan
MUDr. Imrich Mucska
MUDr. Darina Sedláková, MPH
MUDr. Júlia Stracenská
doc. MUDr. Peter Špalek, CSc.

Kontrola autodidaktických testov:

MUDr. Jozef Kalužay, PhD.

Vydavateľ:

SOLEN, s.r.o., Bratislava

SOLEN
MEDICAL EDUCATION

Adresa redakcie:

SOLEN, s.r.o., Lovinského 16, 811 04 Bratislava
tel.: 02/5465 1386, fax.: 02/5465 1384
redakcia@solen.sk, www.solen.sk

Redaktorka časopisu:

Magda Žiaková, 02/5465 1380, 0911 904 599,
ziakova@solen.sk

Šéfredaktor vydavateľstva:

Mgr. Roman Jazudek, jazudek@solen.sk

Grafická úprava, sadzba:

4P HOME DTP – Danka Pohlodová, Bratislava,
0903 970 680, pdanka@chello.sk

Obchodné oddelenie:

Mgr. Jana Chrenková, 02/5465 0648,
chrenkova@solen.sk

Predplatné na rok 2009:

Cena predplatného za 11 čísiel na rok 2009 je 33 € (994,16 Sk, konverzný kurz 30,126 SKK/1 EUR).
Časopis si môžete objednať na www.solen.sk,
e-mailom: zarecka@solen.sk, faxom: 02/ 5465 1384.

Všetky publikované články prechádzajú recenziou.

Registrácia MK SR pod číslom 3154/2004
ISSN 1336-4790

Časopis je indexovaný v Slovenskej národnej bibliografii.

Citačný index: Via pract.

Vydavateľstvo SOLEN, s.r.o., má výhradné právo na preberanie a publikáciu článkov z časopisov Interná medicína pro praxi a ďalších časopisov vydavateľstva SOLEN, s.r.o., ČR. Akákoľvek časť obsahu alebo článku nesmie byť kopírovaná alebo inak rozmnožovaná s cieľom ďalšieho šírenia akýmkoľvek spôsobom a v akejkoľvek forme bez písomného súhlasu vydavateľstva SOLEN, s.r.o., ako vlastníka autorských práv.

Vydavateľ nenesie zodpovednosť za údaje a názory autorov jednotlivých článkov či inzerátov.